

4.2.

Az alapvető jogok biztos tevékenységének statisztikai adatai

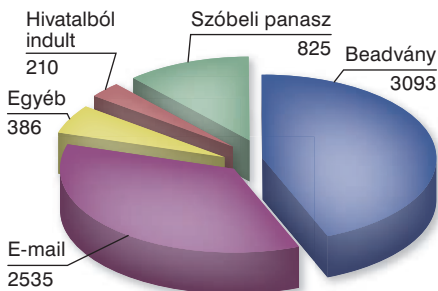

*Dr. Kovács Zsolt főosztályvezető
a jelen beszámoló szerkesztője*

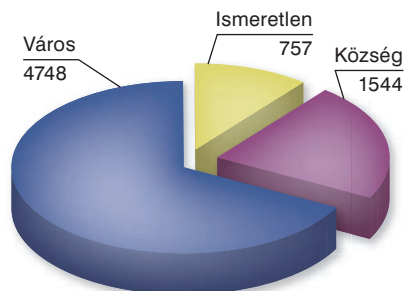
2012-ben az állampolgárok 7049 panaszbeadvánnyal fordultak az alapvető jogok biztosához. Összehasonlítva ezt az elmúlt évi adatokkal, megállapítható, hogy a tárgyévben többen keresték meg az egységes hivatalt, mint az azt megelőző évben a három önálló biztost.

A panaszosok túlnyomó többsége továbbra is postai úton juttatta el hozzánk beadványát, és csak *kis mértékben nőtt azok aránya, akik levelüket elektronikus formában küldték meg a számunkra.* Természetesen továbbra is lehetőséget kínálunk arra, hogy az állampolgárok panaszukat hivatalunk Panaszirodáján személyesen adják elő.

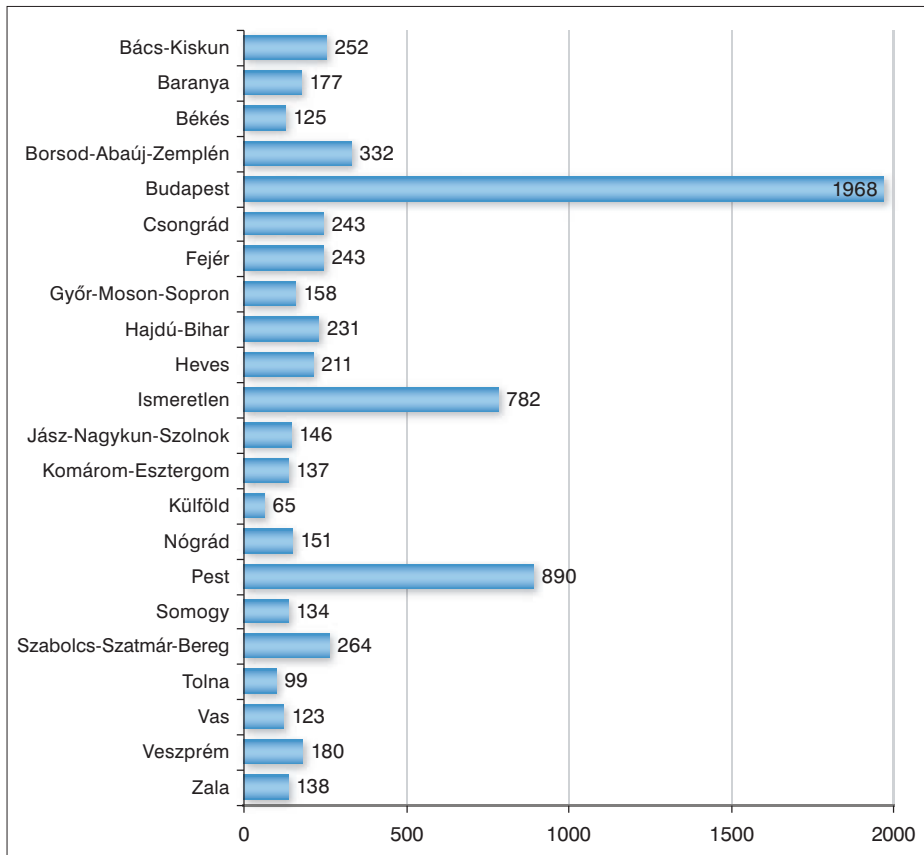
Változatlan mértékben, mintegy *háromszorosán haladja meg a városi lakosság beadványainak száma a kisebb településekről érkező panaszokat.* A beérkező adatok területi feldolgozásában (település típusa, megye, illetve állampolgárság) nem kezelhetők azok az e-mailen érkezett panaszok, amelyekben az ügyfél az adatait (név, lakcím) – a vizsgálati lehetőségünk kizártságáról adott tájékoztatás ellenére – sem adta meg.

Kelekezés módja

Település típusa

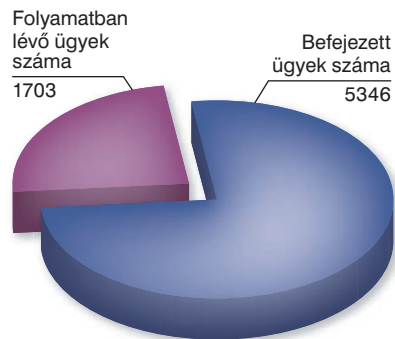

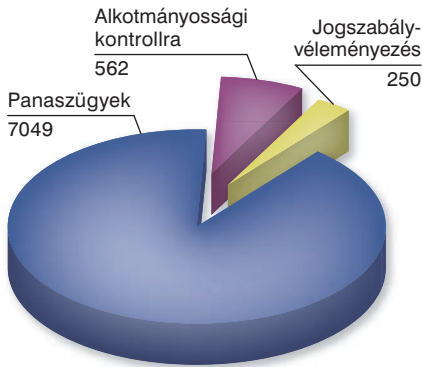
Megyei megoszlás

Az AJBH-hoz érkezett 7049 panaszügyből 2012. december 31-ig 5346 ügyet dolgoztunk fel.

Az alapvető jogok biztosának kibővült feladatkörére figyelemmel azonban – a panaszbeadványokon túl – 562 olyan kezdeményezéssel is közvetlenül az ombudsmant keresték meg, amelyekben egyes jogszabályok alkotmányossági felülvizsgálatának alkotmánybírói indítványozását kezdeményezték.

Mivel az Ajbt. kötelező jelleggel írja elő a jogalkotók számára, hogy az alapvető jogokat érintő jogszabályok tervezeteit előzetes véleményezésre küldjék meg a biztos számára, 2012-ben 250 jogszabálytervezetet küldtek véleményezésre.

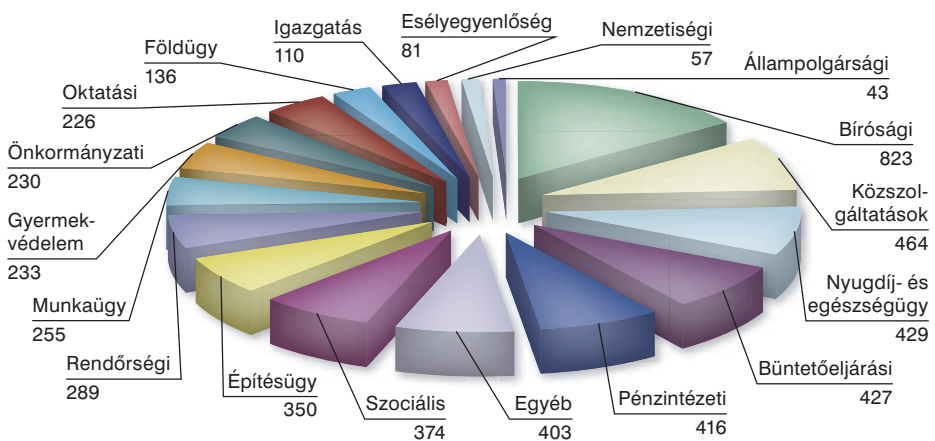

Az alapvető jogok biztosát 2012-ben tehát 7861 beadvánnyal keresték meg. (2011-ben az állampolgári jogok országgyűlési biztosához, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosához és a jövő nemzedékek országgyűlési biztosához összesen 6956 beadvánnyal fordultak.)

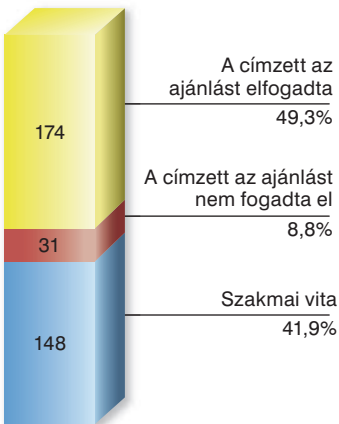
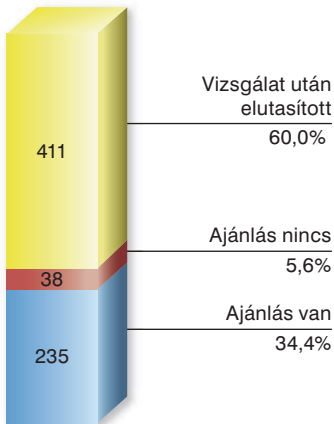
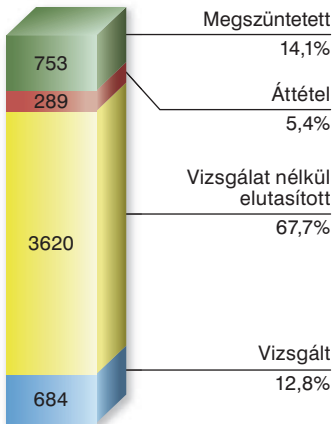
A panaszok legnagyobb arányát a bírósági és polgári jogi ügyek, illetve a végrehajtási panaszok (823) tették

ki, ezeket követte a közszolgáltatásokkal kapcsolatos 464 panasz. Szokásosan magas arányt képviselt a 429 nyugdíj- és egészségbiztosítási beadvány. Összességében a büntetőeljárású és büntetés-végrehajtási ügyek 427 esetben fordultak elő. 416 ügyben a pénzintézetek és adóhatóságok eljárását sérelmezték. 374 szociális jellegű panaszra adtunk választ. Ezt követték 350 esetszámmal az építésügyi és környezetvédelmi tárgyú beadványok. A befejezett ügyek mennyiségét tekintve a 289 rendőrségi és szabálysértési ügy, majd a 255 munkaügyi, illetve gyermekvédelmi és gyámügyi panasz következett. Az önkormányzati eljárások 230 kritikája, valamint a 226 oktatási tárgyú panasz után a 136 agráriumot érintő panasz jelentett nagyobb ügycsoportot. A 110 igazgatási és 81 esélyegyenlőségi panasz számát nem érték el a kimondottan nemzetiségi panaszt 57-en benyújtók, és a listából még kiemelhető az állampolgársági beadványok 43-as ügyszáma. A további 403 befejezett ügy szinte az összes többi ügytípus között oszlott meg.

Indítványozók	
AJB hivatalból	178
biztoshelyettes az Ajbt. 3. § (1) b alapján	1
biztoshelyettes az Ajbt. 3. § (1) c alapján	6
biztoshelyettes az Ajbt. 3. § (2) b alapján	14
biztoshelyettes az Ajbt. 3. § (2) c alapján	25
cég, egyéb	75
civil szervezet	126
család	200
egyén	5859
ismeretlen	40
kollektív	105
más hivatal	40
egyéb	366
országgyűlési képviselő vagy bizottság	14
összesen	7049

Jogszabálytervezet véleményezések		
kormányrendelet	egyetértettünk	2
	érdemi észrevétel nélkül	46
	érdemi észrevételt tettünk	25
	nem értettünk egyet	2
	Összesen	75
miniszterelnöki rendelet	érdemi észrevétel nélkül	1
	Összesen	1
miniszteri rendelet	egyetértettünk	5
	érdemi észrevétel nélkül	69
	érdemi észrevételt tettünk	27
	nem értettünk egyet	3
	Összesen	104
Normatív határozat – Kormány és más testületi központi államigazgatási szerv	érdemi észrevétel nélkül	10
	érdemi észrevételt tettünk	5
	Összesen	15
Normatív határozat – Országgyűlés	érdemi észrevétel nélkül	1
	Összesen	1
Normatív utasítás – Országos Bírósági Hivatal elnöke	érdemi észrevételt tettünk	1
	Összesen	1
önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete	érdemi észrevétel nélkül	1
	Összesen	1
törvény	egyetértettünk	2
	érdemi észrevétel nélkül	16
	érdemi észrevételt tettünk	29
	nem értettünk egyet	5
	Összesen	52
Mindösszesen		250

A hozzánk forduló panaszainak 14,1%-ában megszüntettük az eljárást. A beadványok 5,4%-át adtuk át valamelyik hatáskörrel rendelkező szervezetnek, ezek között legnagyobb arányban az adatvédelmi kérdések voltak, amelyekben a panaszt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz továbbítottuk.

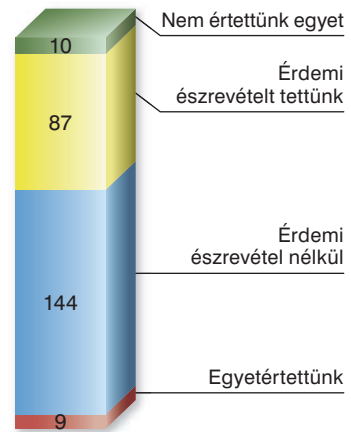
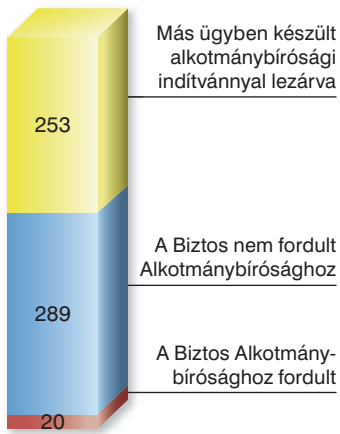
Az esetek kétharmadában (67,7%) a jogérvényesítés egyéb lehetőségeiről – esetleg a kifogásolt intézkedéseket szabályozó jogi előírások érthető magyarázatával – tájékoztattuk írásban a hozzánk fordulókat a vizsgálati lehetőségünk hiányáról. Csupán a panaszok 12,8%-ában volt jogi lehetőségünk érdemi vizsgálat lefolytatására.

684 ügyben folytattunk széles körű adatgyűjtéssel, hatósági megkereséssel együtt járó vizsgálatot, amelyek közül 411 esetben – a kapott tájékoztatást követően megállapított hatáskör hiányában – jelentés nélkül zártuk le az eljárást. 273 ügyben fejeztük be jelentéssel a vizsgálatot, amelyekből 235 ügyben tártunk fel alkotmányos alapjogokkal kapcsolatos visszasságot, amelyek orvoslására 353 ajánlást fogalmaztunk meg.

A jelentésekben összesen 353 ajánlást tettünk; ezek megoszlása címzettek válasza szerint:

Ajánlásaink majdnem felét a címzettek azonnal elfogadták, és csupán az érintett szervezetek 8,8%-ban vitatták annak indokoltságát. Kezdeményezéseink 41,9%-ában az ajánlás címzettjével – az adott probléma rendezése érdekében – szakmai párbeszéd kezdődött, és az a beszámoló lezárásakor még nem zárult le.

Az alapvető jogok biztosához 2012-ben 562 olyan beadvánnyal fordultak,

amelyben arra kérték a biztost, hogy kezdeményezze valamely jogszabály alkotmányosságának vizsgálatát az Alkotmánybíróságnál. A biztos 20 jogszabály kapcsán nyújtott be indítványt az Alkotmánybírósághoz, 289 beadvány esetében elutasította a kezdeményezést, 253 beadványozót pedig arról tájékoztatott, hogy egy másik beadvány alapján már indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz.

A biztoshoz eljuttatott jogszabálytervezetek közül kilenccel egyetértettünk, 144-et érdemben nem vizsgáltunk, 87 esetben tettünk érdemi észrevételt és nem értettünk egyet tíz jogszabály tervezetével.

5.

Alapjogvédelmi statisztika

5.1.

Az alapjogi adatgyűjtés jogszabályi alapja

Az Ajbtt. 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az alapvető jogok biztosa áttekinti és elemzi az alapvető jogok magyarországi helyzetét, és az alapvető jogokkal összefüggő, Magyarországon történt jogsértésekről statisztikai kimutatást készít. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság, (a továbbiakban EBH) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, (a továbbiakban NAIH) a Független Rendészeti Panasztestület, (a továbbiakban FRPT) az oktatási jogok biztosa, (a továbbiakban OJB) valamint a pénzügyi jogok biztosa (a továbbiakban PJB) az alapvető jogok biztosának (a továbbiakban AJBH) megkeresése alapján a statisztikai kimutatáshoz személyes adatokat nem tartalmazó összesített adatokat szolgáltat.

5.2.

A jogvédő szervezetek tevékenységének alapadatai

Alapstatisztika	AJBH	EBH	FRPT	NAIH	OJB
Beérkezett ügyek	7049	850	829	2579	1632
Hivatalból indított ügyek	210	1	0	53	4
Elutasított beadványok	4780	182	464	254	213
Érdemi vizsgálat alá vont ügyek	681	642	343	2325	84
Megállapított sérelmek	235	31	453	474	21
Elmarasztalás, intézkedés, határozat, ajánlás	352	2	432	160	17
Jogorvoslat kezdeményezések	0	27	0	10	0

A jogvédő szervezetek eltérő feladat- és hatásköréből értelemszerűen eltérő statisztikai adatgyűjtési módszer következik. Az adatok összehangolása folyamatosan történik.

Az AJBH-hoz érkezett beadványok megadott száma nem tartalmazza a telefonon vagy személyesen kért tájékoztatásokat, azok az itt közöltekén túl majd 13 ezret értek el.

Az EBH és a NAIH hatósági jogköréből adódóan határozatokat hoz, amelyekkel szemben biztosított a bírósági jogorvoslati út igénybevételének lehetősége. Az Egyenlő Bánásmód hatóság területi referenseihez 2012-ben 1800 további állampolgári megkeresés érkezett.

A FRPT kizárólag a rendőrségi eljárással szembeni panaszok vizsgálatára jogosult, míg az OJB az oktatásban érintett szereplők, pedagógusok, diákok szülők, illetve a fenntartók közötti viták rendezésében lát el közvetítő – mediátori – szerepet.

A PJB intézménye 2013 év első hónapjaiban kezdte meg ténykedését, és szervezetének kialakítását.

5.3.

A jogvédő szervezetekhez fordulók területi megoszlása

Beadványok területi és szervenkénti megoszlása	AJBH	NAIH	FRPT	EBH	OJB	Összes beadvány
Budapest	1968	1119	146	20	172	3425
Baranya	177	24	24	7	11	243
Bács-Kiskun	252	20	8	6	20	306
Békés	125	13	10	4	6	158
Borsod-Abaúj-Zemplén	332	29	42	7	26	436
Csongrád	243	40	5	3	14	305
Fejér	243	25	22	2	20	312
Győr-Moson-Sopron	158	23	11	0	15	207
Hajdú-Bihar	231	32	27	7	27	324
Heves	211	32	19	3	11	276
Komárom-Esztergom	137	20	9	2	9	177
Nógrád	151	26	7	4	7	195

Pest	890	124	65	7	69	1155
Somogy	134	19	8	3	9	173
Szabolcs-Szatmár-Bereg	264	16	9	3	13	305
Jász-Nagykun-Szolnok	146	15	14	0	11	186
Tolna	99	16	3	2	10	130
Vas	123	15	5	0	10	153
Veszprém	180	26	6	4	13	229
Zala	138	16	5	5	10	174
Külföld	65	98	6	0	4	173
Ismeretlen	782	831	28	0	250	1891
Összesen	7049	2579	479	89	737	10933

5.4.

A beadványokban érintett alapjogok

Az alapjogok		AJBH		EBH		FRPT		NAIH		OJB	
§	Megnevezése	Érintett jogok száma	Megállapított jogsérelem	Érintett jogok száma	Megállapított jogsérelem	Érintett jogok száma	Megállapított jogsérelem	Érintett jogok száma	Megállapított jogsérelem	Érintett jogok száma	Megállapított jogsérelem
B cikk	Jogállamiság, jogbiztonság követelménye		89			1	1				
C cikk	Hatalom-megosztás elve		1								
E cikk	Közösségi és uniós jogi aktusok kötelező ereje										
G cikk	állampolgársághoz való jog		1								
L cikk	Házasság és a család intézményének védelme			2							

M cikk	Versenyszabadsága, fogyasztóvédelem	1							
P cikk	Természeti erőforrások és a jövő nemzedékek védelme								
I. cikk	Alapvető jogok védelmére	9							
II. cikk	Élethez és emberi méltósághoz való jog	22		125	51			49	1
III. cikk	Kínzás, kegyetlen vagy megalázó bánásmód tilalma	2		4	1			1	
IV. cikk	Személyes szabadsághoz biztonsághoz való jog	1		96	34			2	
VI. cikk	Magánszférához való jog	1		80	15	1	388	3	
VI. cikk	Információs jogok	31				1	86	20	
VII. cikk	Lelkiismereti és vallásszabadság		2					4	
VIII. cikk	Gyülekezés, egyesülés, pártalapítás szabadsága	8		21	8				
IX. cikk	Véleménynyilvánítás és sajtószabadság	2		2				3	
X. cikk	Tudományos és a művészeti élet szabadsága							29	
XI. cikk	Művelődéshez, oktatáshoz, felsőoktatáshoz való jog	9	3					496	18
XII. cikk	Foglalkozás szabadsága	9							
XIII. cikk	Tulajdonhoz való jog és az öröklés	6		17	7			2	
XIV. cikk	Kiutasítás tilalma és korlátai, menedékjog	1							
XV. cikk	Törvény előtti egyenlőség, esélyegyenlőség	23		27	1			1	

XVI. cikk	Gyermekvédelemhez és gondoskodáshoz való jog	26			1	1			19	
XVII. cikk	Sztrájkjog és a szervezkedés szabadsága									
XVIII. cikk	Gyermekmunka tilalma	1								
XIX. cikk	Szociális biztonsághoz való jog	7								
XX. cikk	Testi és lelki egészséghez való jog	7	43	3	1				23	1
XXI. cikk	Egészséges környezethez való jog	41							5	
XXII. cikk	Lakhatás, közszolgáltatások biztosításának joga	1							4	1
XXIII. cikk										
XXIV. cikk	Tisztességes eljáráshoz való jog	40			164	104				
XXV. cikk	Kérelmezési és panaszjog								25	
XXVII. cikk	Mozgás és tartózkodási hely megválasztásának joga	1			10	9				
XXVIII. cikk	Tisztességes és pártatlan bírósági eljáráshoz való jog	7			14	5				
XXIX. cikk	Nemzetiségi jogok	9	89	4					1	
XXX. cikk	Közteherviselési kötelezettség									
XXXI. cikk	Honvédelmi kötelezettség									
Az érintett jogok összesen		356	136	10	563	237	2	474	687	21

Az alapjogvédő szervezetek a náluk sérelmezett ügyekben „érintett” alapjogokat vagy a hozzájuk forduló állampolgári beadványokban megjelölt vélt vagy valós jogsérelmek szerint, vagy a szervezetek a vizsgálataik eredményeként feltárt jogsérelmek alapján adták meg.